

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2012 gegužė Nr.37

Kol dar nebuvo mama, gamindavau ir valgėdavau karštą maistą. Mano rūbai nebuvo dėmėti. Telefonu kalbėdavau ramiai.

Kol dar nebuvo mama, miegodavau tiek, kiek norėdavau. Ir niekada nesijaudindavau dėl to, kad vėlaiėjau gulėti. Sūkuodavausi ir valėdavau dantis kasdien.

Kol dar nebuvo mama, tvarkėdavau namus kasdien. Ir niekada nesuklūpdavau ant žaislų ir nepamiršdavau lopšinės žodžių.

Kol dar nebuvo mama, net nesusimąstydavau, ar kambarinės gėlės nenuodingos. Ir niekada negalvodavau apie skiepus.

Kol dar nebuvo mama, niekas nebuvo manęs apkramtęs, apseilėjęs ar apžnaibęs savo mažais pirščiukais.

Kol dar nebuvo mama, pilnai atsakiau už savo protą, savo mintis ir savo kūną. Miegodavau visą naktį.

Kol dar nebuvo mama, niekada neverkčiau matydama ašaras. Niekada nesikraustydavau iš proto vien dėl paprasčiausios šypsenos. Niekada nesėdėdavau naktį žiūrėdama į miegantį vaiką.

Kol dar nebuvo mama, niekada nelaikydavau rankose miegančio vaiko, nes gaila padėti. Niekada mano širdis nesubyrėdavo į tūkstančius dalelių, kad kažkam negalėjau palengvinti skausmo. Niekada nemaniau, kad kažkas toks mažas gali pakeisti mano gyvenimą taip stipriai.

Aš nežinojau, kad galėjau kažką taip stipriai mylėti. Ir nežinojau, kad man patiks būti mama.

Kol dar nebuvo mama, nežinojau, ką reiškia jausti, tarsi širdis būtų išlipusi iš kūno. Ir nežinojau, koks ypatingas jausmas yra pamaitinti alkaną kūdikį. Nežinojau, kad vaiką ir mamą sieja tiek daug. Ir nežinojau, kad kažkas toks mažas galėtų paversti mane tokia svarbia.

Kol dar nebuvo mama, aš niekada neatsikėldavau kas dešimt minučių tiesiog įsitikinti, kad viskas tvarkoje. Ir niekada nejutau šilumos, meilės, džiaugsmo, stebuklo, pasitenkinimo būti mama.

Aš nežinojau, kad galiu jausti tiek daug, kol dar nebuvo mama...

(Tekstas ir nuotrauka iš interneto)

Kasmet gegužės mėnuo – Motinų mėnuo. Būkit pasveikintos ir neužmirštos visos – ir šalia esančios, ir jau išėjusios...

Gegužės mėnesio jubiliejai Sveikiname!

50 metų sukanka tauragniškei **Audronei Kulbačiauskienei** ir **Reginai Krasuckaitei** iš Minčios kaimo;

60 metų jubiliejų švenčia tauragniškę **Alfoniją Levčenką**;

70 metų sukanka tauragniškiui **Mykolui Šinkūnui**;

75 – erių metų sukaktį švenčia tauragniškis **Vygantas Varneckas**;

80 metų sukanka **Janinai Šuminienei** iš Šuminių kaimo ir tauragniškei **Veronikai Motiejūnienei**.

Garbingas apdovanojimas

Kasmet, prieš Motinos dieną, prezidentūroje pagerbiamos Lietuvos daugiavaikės motinos.

Gegužės 3 d. į sostinę buvo pakviesta ir mūsų seniūnijos Stuglių kaimo gyventoja **Elena Vaišnorienė** – jai įteiktas ordinas „Už nuopelnus Lietuvai“. Moteris išaugino dvylika vaikų ir dabar džiaugiasi ne tik jų, bet ir dvidešimt septynių anūkų ir devynių proanūkių dėmesiu.

Nuotraukose: prezidentė Dalia Grybauskaitė sveikina Eleną Vaišnorienę; Elena Vaišnorienė su sūnumis Edvardu ir Alvydu bei dukra Aldona.

Mūsų laikraštėlis džiaugiasi kartu ir linki tauragiškės Aldonos Tartilienės mamai dar daug gražių, saulėtų dienų, sveikatos ir taria poeto žodžius: „Mamos, Motinos, žilagalvės pasakos mūsų, Jums širdy palikta amžinoji vieta“.

Gegužės 5 dieną Mamoms gražiausius žodžius ir dainas skyrė ir Kultūros centro moterų ansamblis bei mažieji dainorėliai iš darželio ir mokyklos. Vadovė Vilma Valienė.

Koncerto dalyvius ir matote **nuotraukoje**.

Susirinkusias Mamas pasveikino seniūnas Alvydas Danauskas. Mamoms skirtus tekstus skaitė Vijolė Budvytienė ir Valda Žebelienė.

Gegužės 7 - Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena.

**Laikraštėlio korespondentė Bronė Juknevičienė
apie mūsų laikraštį „Po Tauragnų dangum“
kalbasi su skaitytojais.**

Aš labai laikiu laikraščio...

Aš tikrai jo laikiu... Rašau pati, laiko tikrai trūksta, o tas mėnuo nuo vieno numerio pasirodymo iki kito taip greitai prabėga. Ir vėl einu su savo užrašų knygele pas žmones, kalbuosi, nes taip atsiranda straipsniai laikraštyje „Po Tauragnų dangum“, nes tai mūsų laikraštis, jis turi būti apie mus, mūsų gyvenimą. Labiausiai džiaugiuosi, kai galiu parašyti apie Tauragnų žmones, parodyti, kaip jie gražiai gyvena, pasidžiaugti pati ir nudžiuginti kitus. Aš vis dar tikiu, kad tauragniškiečiai džiaugiasi, jei kam sekasi, jei kas daug pasiekė gyvenime, jei yra žmonių, kurie gyvena ne vien sau. Gal ateis laikas, kai rašysiu apie negeroves mūsų tarpe, bet kol kas manau, kad negatyvizmo ir taip aplink mus užtenka, tai kodėl nepaviešinus to, kas gera? Perfrazuosiu š. m. sausio mėnesio laikraščio pirmojo puslapio žodžius, kad turime išlaikyti sielą, sugėbančią mylėti ir džiaugtis, nes kitaip pavirsime bambekliais, kuriems viskas blogai. Nepatiko straipsnis laikraštyje? Parašyk savo nuomonę. Štai matai parašė apie kažką, o aš irgi galiu... Nuostabu! Tai padaryk geriau. O jei atsiras ir daugiau tokių – geresnių, dar labiau visi džiaugsimės pavasariu. Ir gamtoje, ir savo širdyse.

Ačiū visiems mano kaimynams, artimesniems ir tolimesniems, ir Kuktiškių, ir Utenos žmonėms, kurie skaito laikraštį ir jo labai laikia. Jų ir paprasčiau išsakyti savo pastebėjimus, patarimus ir kritiką mūsų laikraščio. Atsiprašau, jei kurio neišklausu. Gal namuose neradau, o gal laiko pritrūkiau nueiti antrą kartą...

Bronė ir Mykolas Šinkūnai. Laikraštį skaitom, kad įdomus. Rašo apie savus, savi reikalai turi būti įdomūs. Mums patinka visos temos: ir apie žmones, ir apie gimusius, ir apie mirusius... Apie viską laikraštyje parašot, kažin, ar dar kokių temų trūksta. Laikraštį skaitom ne tik mes. Kai atvažiuoja brolis Romualdas, ir jis perskaito, o kitam broliui Antanui net į Šiaulius siunčiam. Jis čia gyvena, tai jam irgi įdomūs tauragniškių reikalai.

Bronė Dicevičienė. Laikraštis labai laukiamas. Man patinka viskas, nes straipsniai labai įvairūs: žinios iš seniūnijos gyvenimo ir iš bendruomenės, yra net iš interneto įvairiausių žinučių, patinka, kad parašoma, kieno koks

jubiliejus ir pasveikinama, gerai, kad ir klebonas ką nors parašo. Labai džiaugiuosi, kad rašot apie gražius dalykus, apie gerus žmones. Labai gerai, kad parašėte apie Aldoną Driukienę, seniai reikėjo. Ji yra šviesulys Tauragnuose. Būtina pasidžiaugti, kad mūsų tarpe yra gerų žmonių. Ypač patinka pirmas puslapis, jis visada būna labai geras. Reikia pasidžiaugti Danguolės darbu ir palinkėti, kad laikraštis dar ilgai būtų leidžiamas. Laikraštį mes skaitom visi, ir vaikai, o ypač duktė Renata. Atvažiavus tuoj klausia, ar yra laikraštis.

Jadvyga Gutkinienė. Labai laikiu laikraščio. (Ir čia įsiterpė marti Aldona: „Visų draugų nespėja apeit, tai naujienas sužino iš laikraščio“). Labai įdomus laikraštis, jis skaitomas ir Vilniuj. Mane labai domina, kas vyksta seniūnijoje. Anksčiau eidavau į kiekvieną renginį, dabar negaliu, tai nors iš laikraščio sužinau. Labai patinka, kai randu švenčių aprašymus ir nuotraukas, ir kas kokius jubiliejus švenčia. Gal labiausiai man patinka skaityti apie kaimus. Labai įdomu sužinoti, kas padaryta bendruomenėje ir kas dar bus daroma. Labai labai dėkinga už laikraštį. Jį dar skaito ir mano marti Rita. Kiekvieną mėnesį jo laikiu ir perku du.

Julija Deveikienė. Labai įdomus laikraštis, labai jo laikiu. Kai tik gaunu, perskaitau iškart. Visus renku, nė vieno neišmetu. Žiemą, kai būna daugiau laiko, dar ir senesnius perverčiu. Laikraštis patinka dėl to, kad sužinau, kas vyksta Tauragnuose, apie šventes perskaitau, nes dabar negaliu nueiti. Labai patinka skaityti apie kaimus, sužinau, ko dar nežinojau. Labai patiko straipsnis apie Aldoną Driukienę.

Kęstas Linka. (Jis kalbėjo ir savo, ir žmonos Jolantos vardu). Mes mažai dalyvaujam bendruomenės gyvenime, nes dirbam Utenoje, todėl iš laikraščio sužinom, kas vyko ir vyksta bendruomenėje. Laikraštis labai laukiamas ir skaitomas. Tą patį pasakytų ir močiutė (Vida Grigaliūnienė, pastaba autorės). Ir ji labai apsidžiaugia laikraščio, ypač mėgsta žiūrėti nuotraukas. Malonu, kad ir savo nuotrauką pamato, labai džiaugiasi ir jaučiasi neužmiršta. Iki ligos ji buvo labai aktyvi bendruomenės narė, tai domisi ir dabar.

Aldona Palskienė. Laikraščio labai laukiam. Perskaitom viską, nieko nepraleidžiam. Pirmiausia perskaitom, kieno koks jubiliejus, kiek kam metų suėjo, o tada jau visa kita skaitom. Labai patinka skaityti apie kaimus.

Romas Palskis. Man labai patiko, kad buvo straipsnis iš Tauragnų istorijos, apie žydus Tauragnuose. (Rašė Šarūnas Grabauskas, pastaba autorės). Norėčiau, kad tokių straipsnių būtų

daugiau. Ir aš pats galėčiau daug ką papasakoti. Sėkmės – ir lauksim kitų numerių.

Aldona Lekavičienė. Laikraštis labai įdomus, skaitom ir laukiam kitų numerių. Labai patinka, kai parašot apie gerus žmones, ačiū, kad parašėt apie Aldoną Driukienę. Dar daugiau žmonių, negu buvo paminėta tam straipsnyje, turėtų už ką dėkoti Aldonai. Labai gerai, kad iškeliate gerąsias žmonių savybes. O gal reikėtų parašyti ir apie neigiamus dalykus? Gal žmogus pats nejaučia, kad gyvena ne taip, kaip derėtų, gal susimąstytų? Man įdomu skaityti, kas vyksta Tauragnuose, o kaimų istorijos – ypatingai įdomios.

Bronė ir Juozas Svarauskai. Laikraštis įdomus, visada viską perskaitom. Visas naujienas, jubiliejus, šventes, labai patinka, kad yra nuotraukų, pamatai ir pažįstamų, nes rašoma apie savus žmones, tauragniškius. Gerai, kad skelbiama, kas seniūnijos mirė, nes ne visada sužinai iš žmonių. Labai gražus pirmas puslapis, gražūs aprašymai. Ir visas laikraštis gražiai parašytas, bet pirmas puslapis ypač.

Aldona Šinkūnienė. (Ji galėtų ypač daug pasakyti apie laikraštį, bet buvo neseniai grįžusi iš ligoninės, todėl nevarginau). Man laikraštis – viskas, skaitau ir skaitau. Laukiu labai, net litą iš anksto pasidedu, kad turėčiau, kai atneš. Skaito ir vaikai, ir jiems labai įdomu. Vienai moteriai iš Pilkenių visus surinktus numerius daviau paskaityti. Kartais savo laikraštį atiduodu kokiam žmogui, kai ateina ir pamato, kad turiu, o paskui būtinai antrą nusiperku, kad turėčiau. Turiu visus susirinkus. Jau laikiu kito numerio.

Apolonija Marčiulionienė. Man labai patinka, kad Tauragnų bendruomenė turi savo laikraštį. Žmonės mažiau bendrauja, o laikraštis lyg ir suvienija, atrodo, per jį pabendrauji su kitais. Pamatai, kieno koks jubiliejus, pasidžiaugi arba pagalvoji: „O, kiek jau metų!“. Laikraštis lyg bendra mūsų „svetainė“, kaip internete. Man dar labai gražus pirmasis puslapis. Danguolė labai gražiai parenka tekstus, žodžius, perskaičius atsigausi dviasiskai. Reikia pagirti visą redakciją ir ypač redaktore. Kas čia taip užsidėtų su laikraščiu! Kiek skiria laiko ir atsidavimo! Aš nelinkus liaupsinti žmonių, bet čia tikrai yra už ką. Man labai gražu žmonių kūryba, pasirodo, Tauragnuose yra tiek talentų. Nebūtų laikraščio, ir nežinotum. Gražu, kai ir apie mokyklėlę parašo. Labai džiaugiuosi viskuo, kas gražu. Mėgstu visur nueiti, pabūti, bet kartais nepavyksta, tada iš laikraščio sužinau. Kai Danguolė tapo bendruomenės pirmininke, daug darbų padaryta.

Gal dar gerai būtų parašyti apie opias problemas, kurios svarbios visai bendruomenei.

Pavyzdžiui, apie niekaip nepradedamus miestelio tvarkymo darbus, kanalizacijos tiesimą. O kas žinojo apie tai, kad bus statomas mobilaus ryšio bokštas? Pastatė, ir viskas. Norėtusi daugiau informacijos ir aiškumo ir iš vietinės valdžios.

Tai tokios mintys. Jei kas norėtųmėte pasisakyti kituose laikraščio numeriuose, būtų labai įdomu išgirsti ir Jūsų nuomonę. Gal pasiūlytumėte naujų temų. Lauksime.

Danguolė Grabauskienė

Dar apie Spaudos ir knygos dieną

Gegužės 7 dieną 14 val. šventė, skirta Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai, vyko Juknėnuose, Antano ir Motiejaus Miškinių sodyboje. Į ją buvo pakviestas mūsų seniūnas Alvydas Danauskas ir šių eilučių autorė.

Iš tiesų buvau maloniai nustebinta ir mero pakvietimu, ir pačia švente, parodytu dėmesiu ne tik rajono laikraščių redaktoriams, bet ir mažiems mokyklų bei bendruomenių laikraštukams. Meras Alvydas Katinas visiems įteikė spalvingas nominacijas. Mūsų nominacija skambėjo taip: „Metų atradimas – Tauragnų krašto laikraščio „Po Tauragnų dangum“ redaktorei už toooooikį laikraštį: apie visus, viską, visaip ir kiekvieną mėnesį“. Visiems buvo įteikti albumai „Keramika Utenos krašte“ ir naminės duonos kepaliukai. Susirinkusius sveikino seimo narė Milda Petrauskienė, Utenos r. savivaldybės tarybos narys Osvaldas Katinas, Utenos r. savivaldybės administracijos Švietimo, sporto ir turizmo skyriaus vedėjas Romualdas Kraulišas. Vėliau grojo Sadūnų kaimo kapela; kas šoko, kas tarpusavyje bendravo, kas užkandžiavo prie gausaus vaišių stalo.

Dar nežinau, kada susirinkęs mūsų laikraščio „kolektyvas“ skanaus dovanotą duoną, bet aš visiems dėkoju. Kartais ima ir įlenda į galvą mintis – baigti žaisti su tuo mūsų laikraščeliu. Jau šeši metai kaip mes jį leidžiam, todėl tokios mintys turbūt niekam neatrodo keistos. Bet... perskaitai kad ir tokius atsiliepimus kaip šiame numeryje, ir vėl tokios mintys pasitraukia. Ačiū už gerus žodžius, ačiū pagrindinėms korespondentėms – Bronei Juknevičienei ir Valdai Žebelienei ir visiems, kurie paprašyti neatsisako parašyti ir kurie renginius fotografuoja. Dėkui ir „knygnešiams“ – laikraščio platintojams: jau minėtoms abiems moterims, taip pat Irenai Kraujalienei, Liubovei Skliaustienei, Ingai Šinkūnienei, Vilmai Valienei, Aldonai Budreikienei, Aldonai Tartilienei, Laimai Danauskienei, Gražinai Grašienei...

Taigi kol jūs dar turėsit noro rašyt, nešiot ir skaityt, aš irgi pasistengsiu neatsilikti...

VIS PARAINU NAMA

Valda Žebelienė

Nuotraukoje: **Romualdas Šimkūnas**

2011 m. buvo išleista tauragniškiams gerai pažįstamo ir gerbiamo kraštiečio, Tauragnų krašto garbės piliečio Romualdo Šimkūno knygelė “(Ne)paprastas istorijas”. Nekantriai laukiau tos dienos, kada galėsiu ją įsigyti, pavartyti, paskaityti. Žinojau, kad ji parašyta mūsų gimtąja Rytų aukštaičių tarme, kuri man skamba kaip gražiausia melodija. Ja kalbėjo mano seneliai ir tėvai. Ja šneku aš ir mano vaikai, kurie nesigėdi ir didžiausiam didmiestyje prabilti aukštaitiškai. Kalbėti yra lengviau, bet pamėgink tu, žmogau, parašyti tarmiškai. Tai labai sunku. Pati tą gerai patyriau, kai septintoje klasėje lankiau kraštotyros būrelį ir rinkau tautosaką. Todėl lenkiu žemai galvą prieš R. Šimkūną ir dėkoju už įdėtą didelį triūsą rašant apie gimtinę – pasaulio uostą. (Noriu pasigirti, kad, skaitydama knygutę, nesinaudojau kiekvieno skyrelio gale esančiu tarmiškų žodžių žodynėliu. Visi žodžiai gerai žinomi ir atmenami nuo vaikystės).

Gražią, saulėtą Šv. Velykų antrąją dieną tauragniškiškai rinkosi į kultūros centrą, į Romualdo Šimkūno knygelės “(Ne)paprastas istorijas” pristatymą. Renginį pradėjo koordinatorė Jūratė Šimkūnienė, prabildama į susirinkusius aukštaitiškai. Ji pasidžiaugė knygele. Sakė, kad skaitydama rasdavo pažįstamų vietų aprašymų, nes ne kartą svečiavosi autoriaus gimtajame Vyžių kaime. Jūratė apgailestavo, kad į knygelės pristatymą dėl objektyvių priežasčių negalėjo atvykti Bonifacas Stundžia ir Zita Mackevičienė.

Danguolė Grabauskienė, pasidalindama mintimis apie knygą, paskaitė keletą ištraukų. Sakė, kad, nors ji pati yra Rytų aukštaitė, bet reikėjo namie parepetuoti ir keletą kartų garsiai perskaityti ištraukas, kad be klaidų, taisyklingai perduotų susirinkusiems tuos skambius žodžius. Ji kalbėjo, kad skaitant knygelę apima pavydo (gerąja prasme) jausmas – kaip sugebama grąžinti skolą tėviškei. Juk tėviškę turim kiekvienas, tačiau tik nedaugelis galim pasidžiaugti įamžinę ją savo darbais. Daug gali

padaryti vienas žmogus, kai prie darbo prisiliečia ne tik rankos, bet ir širdis. Ji pasidžiaugė, kad autorius, nebūdamas nei žurnalistas, nei rašytojas, o mokslininkas biologas, moka taip gražiai perteikti savo mintis. Baigdama citavo: “Miškais, gelėtam pievam, nužengusiam iš paveikslų, brenda mana vasaras. Laukdamas sava aštuoniasdešimtmečia, ačiū Dievui, geriu savus, išgyvintus tėvų namų kvapus, pasėdžiu in suola vaikystės ažustalaj... Žinau, durim sugirgždėjus, atais pavargi metai, padės galvų in kelių, sunkiai atsdus: ilga buvo kelione šion denon, ažsimerkiunčian vakaran...”

Bendruomenės pirmininkė palinkėjo, kad tų metų būtų dar daug, ir autorius spėtų parašyti dar ne vieną knygelę.

Jonas

Belopetravičius

prisipažino esąs tikras kaimo vaikas, bet nebemoka aukštaitiškai, kalba tik bendrine lietuvių kalba. Prisiminė, kaip būdamas mokinys ir nurašinėdamas iš knygos tekstą, jį rašydavo tarmiškai ir sąsiuvinyje raudonuodavo klaidos. Apgailestavo, kad vėliau nekalbėjo aukštaitiškai ir dabar nebemoka gimtosios tarmės. Džiaugėsi, kad knygelės autoriui gimtinė yra pasaulio uostas, kad vaikystės prisiminimai labai gražiai aprašyti.

Nuotraukoje: autografai skaitytojams

Apie renginius trumpai(apžvelgė **Danguolė Grabauskienė**)

Balandžio 20 dieną, penktadienį, 17 val. Lietuvos medicinos bibliotekoje Vilniuje vyko renginys „Pavasario popietė su Eugenija Šimkūnaite“.

Apie pavasarinį vaistinguosius augalus kalbėjo daktarė Živilė Lazdauskaitė, Jaunųjų vaistažolininkų mokyklos kuratorė Irena Pečiulienė pasakojo apie jaunimo veiklą, mintimis apie galimybes ir perspektyvas daktarės Šimkūnaitės atminimui įamžinti pasidalino jos vardo labdaros ir paramos fondo pirmininkė Birutė Karnickienė. Vaistinės „Širdažolė“ vaistažolių žinovės pateikė naudingų patarimų. Romualdas Šimkūnas susirinkusiems pristatė savo naują knygėlę „(Ne)paprastas istorijas.“

Tauragniškiai parodė kompoziciją „Ką lemia paukščiai“ (pagal Eugenijos Šimkūnaitės knygą „Gyvenimo paslaptys ir lemtys“). Skambėjo sodrus liaudiškas kraštietės žodis, liaudies dainos apie paukščius, paukščių garsų pamėgdžiojimai, susirinkusieji išgirdo Eugenijos Šimkūnaitės horoskopus pagal paukščius.

UAB „Acorus Calamus“ visus vaišino įvairiomis arbatomis, sukurtois pagal E.Šimkūnaitės receptus.

Renginį vedė etnologė Gražina Kadžytė.

KVIEČIAME

Gegužės 19 dieną 19 val. Kultūros centre vyks tradicinis Gitarų muzikos festivalis „Alyvoms žydint“. Dalyvaus svečiai iš Vilniaus, Ignalinos, Utenos miesto ir rajono. Nepraleiskite progos pasiklausyti puikios muzikos.

Janina Augulytė irgi prisiminė mokyklinius laikus ir savo lietuvių kalbos mokytoją, kuris mokė kalbėti bendrine lietuvių kalba, bet liepė namuose nepamiršti kalbėti tarmiškai. Jis ir pats tos taisyklės laikėsi.

Knygelės autorius R. Šimkūnas papasakojo, kaip, važiuojant į kasmetinius renginius, skirtus Eugenijai Šimkūnaitei paminėti, Romas Pakalnis jo prašydavo kalbėti tarmiškai. Tad šį kartą į susirinkusius prabilo gimtąja Vyžių šnekta. Paskaitė keletą ištraukų. Klausėmės skaitomų prozos žodžių, o atrodė, kad skamba poezija. Pasidžiaugė, kad knygelei iliustruoti buvo panaudoti tauragniškės Reginos Mačienės karpiniai. Pažadėjo parašyti prisiminimus apie jaunystę, meilę. Nekantriai lauksime. Norintieji galėjo nusipirkti knygėlę ir gauti autoriaus autografą.

Nijolė Šuminienė**Nacionalinė bibliotekų savaitė Tauragnų bibliotekoje**

Jau dvyliktą kartą paskutinė balandžio savaitė paskelbta nacionaline bibliotekų savaitė. Jos šūkis - „Biblioteka: spausk Patinka“. Įdomūs ir įvairūs renginiai nuvilnijo per visas šalies bibliotekas, telkdami bendruomenes, pristatydami bibliotekas. Biblioteka patinka, nes joje surandi reikiamą knygą, naujausią periodinę spaudą, biblioteka patinka, nes šiandieną ji atitinka informacinio centro reikalavimus ir pagaliau biblioteka patinka, nes čia galime praleisti laisvalaikį, susitikti su rašytojais, poetais ar tarpusavyje pabendrauti.

Tauragnų biblioteka pasitinka skaitytojus su nauja fotografijų paroda. Tai Užpalių gimnazisto Ažuolo Navicko natūrmortai iš įvairių šalių.

Šiais metais Tauragnų biblioteka dalyvavo projekte „Mano krašto portretai“. Sukūrėme pasakojimą apie ilgametį „Moko“ teatro režisierių, žmogų, atidavusį kultūriniam Tauragnų gyvenimui beveik keturis dešimtmečius savo kūrybinės veiklos, dainų ir eilių autorių – Vygantą Varnecką. Balandžio pabaigoje tauragniškiai dalyvavo popietėje, kurioje ir buvo pristatytas filmuotas pasakojimas „Tauragnų krašto dainius – Vygantas Varneckas“. Popietėje dalyvavęs Vygantas mielai paskaitė savo naujausius eilėraščius, bendravo su popietės dalyviais, dar kartą pasižiūrėjo filmuotą pasakojimą.

Nuotraukoje: popietė bibliotekoje. Savo eilėraščius skaito Vygantas Varneckas.

Tęsiame pasakojimus apie mūsų kaimus. Šįkart Jūsų dėmesiui – Lukošiuų kaimas. Apie gimtąjį kaimą pasakoja **Diana Dambravaitė – Žvirblienė**. Dabar ji gyvena Utenoje, dirba Saldutiškio pagrindinėje mokykloje direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Nuotraukoje: Diana Dambravaitė - Žvirblienė

Man gimtasis kaimas nuo pat vaikystės atrodė labai mažas, nors kaime tikrai gyveno žymiai daugiau gyventojų, negu dabar, jam ištuštėjus. Šiandien džiugina tai, kad kaimas apskritai dar gyvas, jame kas rytą prabunda žmonės, kuria krosnis, dirba kasdienius darbus, tiesiog gyvena. Gretimame Brinkliškių kaime neliko nė vieno nuolatinio gyventojų.

Atmintyje išlikę manojo kaimo gyventojų veidai, jų kalbėjimo maniera, įstrigęs vienas ar kitas poelgis. Mano tėtis Juozas Dambrava – kaimo senbuvis. Čia gyveno jo tėvai, seneliai. Jis gali daug pasakoti apie tą kaimą, kurio jau seniai nebėra ir niekada nebebus. Kartu skaičiavome, kiek anksčiau kaimas turėjo trobų.

Suskaiciavome per dvidešimt. Dabar nuolatos gyvena tik keturiuose namuose. Kai kurių sodybaviečių nelikę nė žymės, kitos neatpažįstamai pasikeitę; labiausiai pasisekė toms, kuriose vasaroja poilsiautojai.

Mūsų kaimo dvidešimtojo amžiaus istorija atkartoja Lietuvos istoriją. Kaimas po žemės reformos skirstėsi į „kolonijas“ – kūrėsi vienkiemiuose. Skirstantis žemę, mano senelis valakininkas Albinas Dambrava išsirinko „Graužinę“. Taip ir nepavyko sužinoti, kodėl mūsų žemė taip vadinosi, nes jokių Graužinių čia lyg ir negyventa. Graužinė mes vadinome Peštikio ežero maudynių vietą. Dabar džiaugiamės, kad senelis išsirinko pačią gražiausią vietą sodybai visame kaime – tarp dviejų ežerų. Ūkiniu požiūriu tai buvo nelabai sėkmingas pasirinkimas, nes žemė kalvota, vietomis įmirkusi. Senoji senelio sodybvietė buvo kitoje kaimo pusėje.

Turtingiausias kaimo ūkininkas Mačiulis pasirinko žemę kitapus ežero. Pasistatė gražius trobesius, užveisė puikų sodą. Jų giminės atstovas dar caro laikais buvo paimtas į Rusijos kariuomenę, dalyvavo Rusų – Japonų kare ir ten žuvo. Kad istorija nenuplauktų į užmarštį, Mačiulio atminimui pastatytas kryžius kaimo viduryje. Mačiulių namai klestėjo iki užėinant sovietams. Už partizanų rėmimą ir už tai, kad naujai valdžiai atrodė esąs buožė, visa šeima buvo ištremta į Sibirą, o namas nugriautas, pervežtas į Tauragnus ir perstačius atiduotas gyventi svetimiams žmonėms. Ilgiausiai Mačiulių sodybvietėje išsilaikė molinis tvartas ir kelios obelys, daug dešimtmečių pergyvenusios savo šeiminius, negrįžusius iš Sibiro. Dabar neliko ir tvarto, tik kas metai pražysta alyvinė obelis...

Kaimo pakraštyje gyveno miela močiutė Meiduvienė, kuri mums su mama svečiuojantis visada kuo nors skaniai pavaišindavo. Nebegalėčiau pasakyti, kaip atrodė kambarys, tik atsimenu gražia staltiese užtiestą stalą. Ji mano tėvams pasiūlė laikyti bites, kurias be galo mylėjo. Matyt, ir bitės ją mėgo, nes medų kopinėdavo plikomis rankomis, bitės jos negeldavo. Vėliau šie namai buvo parduoti ir juose įsikūrė Edvardo ir Stanislavos Dolotovų šeima. Šiandien Stanislava namus prižiūri jau viena. Jos kaimynystėje gyveno Kazio ir Onos Kurpių šeima. Be Kazio Kurpio neapsieidavo nė vienos apylinkės laidotuvės ar atlaidai – buvo žinomas giedorius. Dabar namais rūpinasi viena Ona.

Netoliese gyvena Jonas Petravičius, žmonai Veronikai mirus, jis liko gyventi su podukra Vita. Kitapus kelio ištuštėję Stundžių namai. Iš vaikystės atmenu griežtąjį Stundžių ir gerąją tetą Stundžienę, kurie dideliuose šiltnamiuose augino agurkus.

Artimiausi mūsų kaimynai Lipinskai taip pat jau Tauragnų kalnelyje. Mane mažą labiausiai domino dėdė Pranas Lipinskas – neįgalus, geraširdis senukas, gyvenęs su brolio Albino šeima, savosios neturėjęs. Jis visada kišenėje turėdavo saldinių vaikams, kiekvieną pakalbindavo – mažą ar seną. Pasakojo, kad jis moka užkalbėti gyvatės įkandimą duonos minkštimu (ji turėdavo suvalgyti tas, kam įkasdavo gyvatę). Žinau, kad aplinkiniai tuo tikrai tikėjo ir tuo naudojosi.

Nebelikę Strakšių, Vaičiūnų, Jurkų, Viščių, dar vieno Dambravų...

Tad lieka šiek tiek papasakoti apie tai, ką nuo mažumės mums mažiems pasakojo tėvai apie kaimą. Tie pasakojimai daugiausiai sukosi apie partizanus, nes mūsų namo palange ėjo partizanų takas, kuriuo partizanai praeidavo beveik kas naktį.

Nuotraukoje: **Juozas Dambrava.**

Baisiausia, kaip pasakodavo tėtis, kai į tą langą pabelsdavo naktį ir sakydavo, kad „savi, įleiskit“ - savais abi pusės prisistatinėdavo. Vėlgi, senelių laimei, prie to lango niekada nesusitiko abi kariaujančios pusės. Kadangi mūsų kaimas stovėjo galulaukėje, kaimo pakraštyje, partizanai buvo dažni svečiai. Senelis kuo galėjo, tuo jiems padėjo. Aišku, senelį tokia pagalba partizanams valdžia įtarinėjo. Kartą buvo suimtas ir taip primuštas Utenos kalėjime, kad senelė namo vežėsi, kaip tada galvojo, jau tik numirti, bet viskas baigėsi laimingai.

Mūsų kaime lankydavosi partizano Lydekaičio būrys, kuris buvo sunaikintas sribų. Dabar toje vietoje stovi atminimo paminklas (Matote **nuotraukoje**).

Apsilankydavo ir kitų būrių partizanai. Kaip pasakojo tėtis, labiausiai reikėjo bijoti Daugailių sribų, jie buvo patys negailestingiausi ir gana dažnai užklysdavo į mūsų kraštus. Dažniausiai lankydavosi Tauragnų sribai. Dar reikėdavo saugotis Sirvydžių kaimo sribų, kurie gyveno netoliese ir gerai pažinojo vietinius (Sirvydžiai – rusakalbis kaimas, turėjęs ir cerkvę, tik vėliau apgyvendintas lietuvių). Išliko pasakojimas, kaip maždaug toje pačioje vietoje, kur stovi paminklas Lydekaičio būriui, sribai žiemą laikė kažkurių išvežtų žmonių arklių, laukdami, kas ateis jo pašerti. Tada būtų dar ir rėmėjus

suėmę. Budėjo sribai dieną naktį, bet taip niekas ir nepasirodė, kol arklys nugaišo.

Apie karo laikus išlikęs pasakojimas, kaip iš Daugailių pusės važiuavę vokiečių tankai sustojo prie ežero ir sukiudami bokštelių vis taikėsi kur iššauti: į ežerą ar į namą; seneliai tuo metu galvojo tik apie tai, kur reikės su šeimyna dėtis. Visgi kariai namo „pasigailėjo“ ir pasilinksmino šaudydami į ežerą ir išmušdami žuvis. O mūšis dėl Utenos tarp sovietų ir vokiečių kariuomenių vyko prie pat mūsų kaimo. Kaip pasakojo senelė, ginklų žmonės prisirankiojo, o žuvusiais visas miškas buvo nuklotas: reikėjo jiems palaidoti, nes liepos mėnesį buvę baisūs karščiai... Tokių pasakojimų prisiklausėm nuo vaikystės. Dabar viskas jau nutolo, beveik nebeliko tų laikų liudininkų, dauguma, jeigu pasisekė, atgulė Tauragnų kalnelyje, nes mūsų kaimo kapinaitės nuo praėjusio amžiaus vidurio buvo uždarytos.

Pokary buvo bandymų mūsų kaime kuri kolūkį, tačiau ir dėl prastų žemių, ir dėl miškų buvo nuspręsta kurti miškų ūkį. Sumanymas greitai buvo įgyvendintas, tačiau girininkijai nebuvo patalpų, tad norėjo mano senelių namus nupirkti ir įrengti girininkiją. Senelis nesutiko, tad dviaukštis mūrinis girininkijos pastatas iškilo mūsų žemių pakraštyje.

Džiugu, kad dabar kaimas atgyja nors vasaromis, kai į kiekvienių namus pasiilgę gamtos suguža senbuvių vaikai ir anūkai: maudytis ir žvejoti ežeruose, uogauti, grybauti. Daugelis dar ir sodininkauja, tad užsiėmimo kiekvienuose namuose netrūksta iki vėlyvo rudens.

Mūsų namai vasaromis taip pat papildinėja, nes gimtojo kampelio trauka persidavė ir mūsų vaikams. O užėjus rudeniui ir žiemai vėl visi laukiam pavasario.

DĖKOJAME visiems, pervedusiems du procentus pajamų mokesčio į bendruomenės sąskaitą.

Kviečiame norinčius birželio pradžioje važiuoti į ekskursiją po Aukštaitiją, dar yra nemažai laisvų vietų. Pakvieskite savo bičiulius, pažįstamus, kitų seniūnijų gyventojus. Tikimės, kad autobusas bus užpildytas.

JONAS LINGĖ
1938-2012

Eidamas 74 metus gegužės 6 dieną iš gyvenimo išėjo gerai žinomas, visų mylimas ir gerbiamas žmogus, puikus medikas Jonas Lingė.

Jonas gimė 1938 metais rugsėjo 21 dieną tuometiniame Dusetų rajone. Dusetose baigė vidurinę mokyklą, tada apie penkerius metus dirbo kolūkyje buhalteriu.

1963 metais įstojo į Utenos medicinos mokyklą, kurią baigė 1966 metais, įsigydamas medicinos felčerio specialybę. Gavęs diplomą buvo paskirtas dirbti į Utenos r. Bikūnų felčerinį-akušerinį punktą, o 1968 metais pradėjo dirbti Tauragnuose.

Tuo metu miestelyje buvo ne tik ambulatorija, bet ir ligoninė, kur gydėsi tuberkulioze sergantys gyventojai. Ligoninės vedėjui išvykus iš Tauragnų, Jonas Lingė laikinai (net dešimt metų) vadovavo ligoninei. Vėliau, kai Tauragnuose liko tik ambulatorija, Jonas iki pensijos dirbo felčerio darbą – gydė žmones. Turbūt ne vienas vyresnės kartos tauragniškis prisimena Joną Lingę kaip labai nuoširdų žmogų, niekada neatsisakančią padėti, atskubantį pas nelaimės ištiktą ne tik savo darbo metu, o visada, kada tik jį pašaukdavo.

Tauragnuose Jonas sukūrė šeimą, sulaukė sūnaus Vaidoto, kuriuo su žmona Irena labai džiaugėsi.

Jonas mėgo ne tik mediko darbą, visą gyvenimą jis ir ūkininkavo, savo patirtį perdavė sūnui. Daugelis tauragniškių atsimena Joną Lingę ir kaip puikų artistą, sukūrusį ne vieną įsimintiną vaidmenį Tauragnų mėgėjų teatre.

Jonas sunkiai išgyveno ankstyvą žmonos Irenos netektį, jos liga ir mirtis jį labai paveikė. Jis ir toliau gyveno su sūnaus šeima, labai mylėjo dvi anūkes – Moniką ir Eveliną.

Ankstyva ir netikėta mirtis visiems jį pažinusiems žmonėms, bendradarbiams, draugams – didelė netektis. Bet yra pasakyta:

Mirtis – tai slenkstis, bet ne pabaiga, Brangiausi žmonės eina ir palieka...

Tačiau nuo jų nusidriekia šviesa, Ir atminty gyvi išlieka.

Mūsų visų atminty išliks šviesus Jono Lingės atminimas.

**Tauragnų ambulatorijos
bendradarbiai**

TRUMPAI (apžvelgė D. Grabauskienė)

Pradėtas sodinti Eugenijos Šimkūnaitės vyšnių sodelis. Šiuo metu pasodinta 41 vyšnia. Vieną padovanojo Babtų mokslinių tyrimų institutas, 10 - sodininkas - bitininkas Algirdas Amšiejus, 30 – „Žolinčių akademija“, kurios iniciatyva vyšnaitės ir sodinamos.

Nuotraukoje: simbolinę juostą perkerpa „Žolinčių akademijos“ prezidentė Danutė Kunčienė

Utenos r. savivaldybė ir kultūros centras gegužės 12 d. 21.30 val. kviečia į **fontano Dauniškio ežere atidarymo šventę**. Bus pristatyta nauja programa, pažersianti į dangų dar daugiau vandens spalvų ir šviesų.

Balandžio 21 d. Utenos kultūros centro kieme vyko JURGINIŲ ŠVENTĖ. Kartu su kitais rajono kultūros centrų kolektyvais dalyvavo ir mūsų kultūros centro moterų ansamblis. (Žiūr. **nuotraukoje**)

Akcija „Darom“ Tauragnuose

Kasmet tvarkomose vietose šiukšlių surinkta nedaug, tačiau kitur jų rasta tikrai nemažai. Iš pakelių buvo surinkta daug automobilių padangų. Talkoje Tauragnuose dalyvavo ir Aukštakalnio progimnazijos kelios mokinių klasės, kurias atlydėjo mokytojas Valentinas Eismantas. Jie tvarkė Tauragno ežero pakrantes, rinko šiukšles prie Taurapilio, jas rūšiavo.

Tauragniškiai akcijoje nebuvo aktyvūs. Sutartu laiku prie parduotuvės atėjo keliolika žmonių. Stropiai talkoje dirbo ir mokinukai (Matote **nuotraukoje**)

Sportas

Baigėsi seniūnijų sporto varžybos. Ačiū visiems, gynusiems seniūnijos garbę, juk labai svarbu bent dalyvauti, žinoma, dar smagiau laimėti.

Prizinę vietą dar pavyko iškovoti mūsų tinklininkėms (žaidė Vijolė Budvytienė, Laima Danauskienė, Aldona Tartilienė ir Vaida Vaitiekėnienė), kurios finale vos dviem taškais nusileido Utenos seniūnijos komandai. Tinklininkai vyrai (Rimas, Dainius ir Marius Jackūnai ir Rimantas Petrauskas) buvo penkti.

Virvės traukimo varžybose vyrų komanda (Linas Danauskas, Mindaugas ir Modestas Gimžauskai, Vidas Kulionis, Antanas Paukštė, Andrius Pošiūnas, Laimis Vaišvoras) iškovojo taip pat II vietą. Krepšinio varžybose dalyvavo Rokas Anuškevičius, Šarūnas Grabauskas, Giedrius Grašys ir Dainius Jackūnas. Iškovota septintoji vieta. Gaila, kad neatsi -

rado moterų ir vyrų veteranų, norinčių žaisti krepšinį, todėl čia įskaitiniai taškai nepelnyti.

Bendroje įskaitytoje šiomet I vieta atiteko Užpaliams, II – Leliūnams, III – Saldutiškiui. Mes esame šešti (iš devynių seniūnijų). Pernai buvome penkti, o užpernai – net treči. Negi prastėja tauragniškių sportinis lygis? Gal reikėtų daugiau treniruotis ir jau rudenį, kada atsiranda daugiau laisvo laiko, pradėti ruoštis varžyboms. Matyt, būtų tikslinga surengti sportines varžybas ir pačioje seniūnijoje.

ATA *Seniūnijoje balandžio mėn. mirė*

VYTAUTAS ANDRIUSEVIČIUS, Gaidžių k., 45 metų.

VYTAUTAS PRANAS BILAIŠIS, Gaidelių k., 72 metų.

TERESĖ ŠVECKUVIENĖ, Tauragnai, 89 metų.

JONAS VINCENTAS JOKUBAUSKAS, Bajorų k., 76 metų.

Gegužės mėnesį mirė

ONA STUNDŽIENĖ, Tauragnai, 94 metų.

JONAS LINGĖ, Tauragnai, 73 metų.

UŽJAUČIAME ARTIMUOSTUS

Nuotraukos Danguolės Grabauskienės, Nijolės Šuminienės, Kristinos Tartilaitės, Aldonos Tartilienės, Valdos Žebelienės, Dianos Žvirblienės.

Redagavo ir maketavo Danguolė Grabauskienė.

Spausdino Utenos spaustuvė